

Hallituksen esitys ilmastolaiksi (HE 27/2022)

Ympäristövaliokunnan kuulemistilaisuus 24.3.2022
Tilastokeskuksen puheenvuoro
Jukka Pakola

Tilastokeskuksen puheenvuoro

- Tilastokeskus toimii kasvihuonekaasujen kansallisen inventaariojärjestelmän vastuuyksikkönä.
- Tilastokeskus keskittyy kommentoinnissaan Tilastokeskuksen ja inventaariojärjestelmän tehtäviin vaikuttaviin, erityisesti kasvihuonekaasupäästöjen ja poistumien raportointia ja seurantaan käsitteleviin kohtiin sekä niihin kohtiin, joilla on vaikutuksia mainittujen tehtävien toteuttamiseen.
- Tilastokeskus vastasi ympäristöministeriön aikaisempaan lausuntopyyntöön ilmastolain päivityksestä 7.9.2021. Aikaisemman lausunnon yleiset kommentit ovat edelleen ajankohtaisia.

Ilmastolaki ja kasvihuonekaasujen (KHK) inventaario

- KHK-inventaario tuottaa arviot ihmisen toimintaan liittyvistä Suomen KHK-päästöistä ja –poistumista IPCC:n menetelmäohjeita ja YK:n ilmastososopimuksen ja EU:n raportointiohjeita noudattaen
- Ilmastotoimien vaikutusten näkyminen inventaariossa on edellytys kansallisten tavoitteiden ja kansainvälisten velvoitteiden seurannalle.
- Nykyiset kasvihuonekaasuinventaariojärjestelmälle allokoitut resurssit eivät anna mahdollisuutta kaikkien toimien vaikutusten seurannalle.

Tilastokeskuksen arviot ilmastolakiin liittyen

- Esitys ei muuta Tilastokeskuksen raportointi- ja seurantavastuita, mutta käytännössä kiristyvät hillintävelvoitteet yhdistettynä monimutkaistuvaan toimintaympäristöön ja yhä tarkempiin vaatimuksiin edellyttävät kehittämistä ja lisäävät työmäärää
- Maankäyttö-sektorin lisääntyvät EU-raportointivelvoitteet lisäävät raportointitaakkaa sekä Luonnonvarakeskuksen että Tilastokeskuksen osalta
- Taakanjakosektorilla toimintaympäristön nopeat muutokset ja niiden seuranta erityisesti liikenteen ja energian osalta edellyttävät lisätoimia tiedontuotannossa
 - Tilastokeskus on hakenut kehysrahoitusta päästö- ja energiatietoihin keskittyvän uuden PARE-tietojärjestelmän kehittämiseen ja vastaavasti liikenteen ja työkoneiden energia- ja päästölaskentajärjestelmän kehittämiseen yhteensä 4 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtaiset huomiot (1/2)

–Luku 4.2.2 Ilmastovaikutukset

- Luvussa perustellaan mm. maankäyttösektorin suunnitelman tarpeellisuutta ja kuvataan sektorin merkitystä Suomessa
- Tilastokeskus yhtyy esitettyyn arvioon, perusteluissa korjattavaa:
 - **Nettonielujen vuosittaiset vaihtelut esitetään esimerkkeinä niihin liittyvinä epävarmuuksina. Tästä ei kuitenkaan ole kyse, vaan vaihtelut nettonielussa ovat todellisia.** Niihin ovat vaikuttaneet erityisesti suuret vaihtelut hakkuumäärissä.
- Inventaarion menetelmälliset epävarmuudet vaikuttavat arvioitujen päästöjen ja poistumien tasoon, menetelmien kehittyessä arvioitujen päästöjen ja poistumisen taso voi muuttua.

Yksityiskohtaiset huomiot (2/2)

–Maankäyttösektorin määritelmä

- Maankäyttösektorin määritelmästä puuttuu kasvihuonekaasuinventaarion luokka **puutuotteet**.
 - Puutuotteet ovat erillinen varasto inventaarion maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektorilla, ja se kytkeytyy erityisesti metsätalouss sektoriin.
- **puutuotteet tulisi lisätä kyseiseen määritelmään:**

9) maankäyttösektorilla kansallisessa kasvihuonekaasujen inventaariojärjestelmässä käytettävän maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous -sektorin mukaisia maankäyttöluokkia ja puutuotteita:

- a) metsämaa,*
- b) viljelysmaa*
- c) ruohikkoalueet*
- d) kosteikot*
- e) rakennettu maa*
- f) muu maa*
- g) puutuotteet.**